

VJAČESLAV IVANOV
ZIMNÍ SONYTY

Milica Florina

VJAČESLAV IVANOV

ZIMNÍ SONETY

1920

Stará Říše na Moravě

Sníh mrtvě leží. Saně klouzají.
V běl slavnostního lesa tichem sněží.
A na obloze labutí prach leží.
Jak rychlé laně mraky spěchají.

O dálném břehu zvony zpívají.
Sen bílých polí do neznáma běží.
Zlý osud je a cestu najdu stěží.
Ó, svatá noci, nocleh hledají

mé myšlenky. Jak v krystalení mlžném
rodinu svoji v domě pohostiném
v svěc sváteční a sladké záři zřím.

Mé srdce v mukách cítí blízkou něhu,
jen jiskru čeká mezi stromovím...
Leč saně mimo letí v bílém sněhu.

Můj neviděný vůdce marných poutí mých!
 Již hodně dlouho trvá utrpení
 mé zkoušky s tebou v temných očistcích,
 jichž práh se jmenuje zde narození.

Hle, konec pýchy zraků hasnoucích:
 Já s dušemi se držím ve vězení,
 než na vše nemilované rtů svých
 teď nepřitisknu smířen k rozloučení.

Jak vilný rozkošník, ježž neunavil
 žár slunce, s přírodou jsem svátek slavil:
 tak unikal jsem v zimě před chladem,

však závěje, mrak tmy a rekviem,
 jež zpívá vánice rty ledovými,
 jsou, jak chtěl zlý můj vůdce, druhy mými.

Je zima duši... Slunce živý jas
 ji z velké dálky šikmým svitem hřeje,
 leč ona v němých závějích se chvěje.
 A steskem zpívá metelice hlas.

Dej trochu dříví ohni na pospas
 a proso vař. Čas potichoučku spěje.
 Jdi potom spat. Jak všechno ospalé je...
 Ach, z hloubky hrobu věčna dýchá mráz.

Je chladný pramen ohně tekutého,
 zdroj života ztuh v ledu drahokam...
 Ó, neodhrnuj rubáš — nejsem tam!

Já, skutečný, jsa zbaven těla svého —
 co dvojník můj svou rakev vleče — chrám
 si stavím v dáli, dílo ducha mého.

Již odešlo půl zimy mrazivé,
a slunovrat, jež ženy s rozrušením
šly na výšiny vítat dlouhým bděním,
dnes oslavuji. Oči spánek zve.

V les vavřínový kobky syrové
se proměnily Múzy sestoupením:
on chví se mezi skutečnem a sněním,
a v něm je ona v božské kráse své.

„Ty zrádný! — slyším nesmrtelný šepot —
do písně vložils bázlivý svůj repot?
Tys rozvětvenou kostrou šelestěl.

Tak s pozůstatky listí uvadlého
si vítr hrál, když v keřích vyl a pěl...
Což nezvala jsem k hvězdám zraku tvého?“

Zlý vlku, krutý dravče, zloději!
Dnes na tvou počest zimní sonet pěji.
V tmě slyším vytí. Mluví laskavěji
zem ke mně, lidská řeč zní vlídněji, —

a tak jsem kdysi nenáviděl ji!
Teď přátelštěji zas a kouzelněji —
jen pokud dobrá slova věštby znějí —
jsem spojen s říší Polyhymnií.

Kde člunek duše přistal ku pobřeží
z tmy neznáma, a zemi jsem se narodil,
to místo Jegor, vůdce vlků, střeží.

Tam vlk tak tesklivě a táhle vyl...
A od dětství již známý je mi lkavý
sten ohně znící z mrtvé stepní trávy.

Noc s úplňkem. Klid hřbitova. A mráz,
jak medvědice krutý, pěvci pravil,
že ubývání zimy s Múzou slavil
jak děti lehkověrně tráví čas.

Ne, neosiří víra, v níž zní zvěstí hlas.
Duch stálou obětí se neunavil...
Slyš! Kohout právě zvěstoval a zdravil
v mdlém tichu jaro krásnější všech krás.

Ten polnicový zvuk, jenž jitem pluje
a otevírá vrata před jarem,
tvou hymnu, vůdce jitra, oznamuje.

A půlnoc, ustoupivší v boji s dnem,
tajemným tepem srdce urychluje
již návrat drahých na touženou zem.

Mým vetším krovem vítr třese v zlobě
a ze tmy železa zní třesk a vzdech.
Je pusto v zasněžených bulvárech,
kde závěje jsou hroby na hřbitově.

Jak výstřední je o půlnoční době
se městem procházet, kde moru dech
snad šel, a život jako kdyby v zdech
byl pohřben jako v hluchém, tajném hrobě.

Sláb dovlékl jsem nohy v svoji chýš.
Zdmi chvěje dutí větru studeného.
Kam před mrazem ukryt chudou skrýš?

Je teplo v čáře kruhu tajemného,
v kotlíku nad ohništěm bublá — slyš! —
a Agni září jak tvář druha mého.

Pás šedé cesty lunou postříbřený
můj dvojník stínem smrti měří tich,
co já se v Isidiných palácích,
sám, tajný učeň, toulám udivený.

Zřím: na pohřebním voze položený
jsem. Smrt se dívá z ostrých rysů mých.
A černé koně jedou po kopcích,
z nichž každý pustě strmí zasněžený.

Stín vlaku zároveň se pohybuje
a po sněhové běli mrtvě pluje,
jen strojvůdce je zahalený tmou, —

jako by luna, plujíc skrze něho,
zář slila s pruhem svitu růžového...
A zárná žena řídí cestu mou.

Věz: Osirelost — tak tvé jméno zní,
ó, zimo, zimo! Z očí stesk ti zeje.
Sbor hluchoněmých bohů se ti směje.
Tvůj úděl — vdovy truchlé mlčení.

Tam v noční výši — hlahol vítězný
kol netělesných, lehkokřídlych věje,
zde — bezvědomí, chlad a beznaděje.
A v nitru — slunce, slunce zrození!

Hle, mezi prsty alabastrovými
se lampa Psychy zimomřivě chví.
Jak démant září odlesk modravý...

A křišťál děsí mraky hrozivými.
Pod krov, kde praská oheň žlutavý,
se, živote, spas před kopími zimy!

Kéž Bůh všem lidem krovu popřeje!
 Pozemským tvorům, jež jsou opuštěni,
 nechť díra v brloh teploučký se změní.
 I zvěř přec v teple doupat okřeje.

Jak život s láskou beznadějný je!
 Ne, svobodná hra volných sil to není,
 jen v nás a milém bližním strach a chvění.
 Leč v duši stále bydlí naděje.

Když tělo hřeje plamen okřídlený
 a když je člověk v rouno oblečený,
 ač zvěři podoben, se těšit chce:

běh sobů řídí, na lyžích se žene...
 Kdo jiskru vykřesal, ten rozťal se
 v dva světy — duch a tělo — tolik chtěné.

Jak noční vítr v polích nařiká
 v tvář teplým vichrem prudce přilétaje!
 Je to snad host ze západního kraje,
 kde zástup rodných zvolna zaniká?

Tak v předjaří on burácí a lká,
 a zbytek zimy jeho dechem taje.
 Kůň ostražitě zkouší u pokraje
 led nohou na přechodu bahniska.

Když slunce souhvězdím Ryb pluje,
 svit jeho hlinou hrobů pohybuje,
 kraj mrtvých ruší přitažlivostí.

Ryb zákon vzdorný je, zvyk rozpustilý:
 vše tuhlo včera mrazu krutostí,
 dnes do údolí proudy vod se lily.

XII

Ach, je to vědomí či blouznění,
když ráno lože chladí vánek svěží,
když okřídlené chvění tělem běží
a z ledu hrad si staví vidění?

Jak klamavé jsou jevy v řadě dní:
sen od skutečna rozeznati stěží —
znak totožnosti mezi nimi leží.
Tys bytost... Ale přec jen zjevení.

Že láska není lživý přízrak, vím!
Však miluji i tenkrát, když sním —
mám úzkost o své drahé, trpím, čekám...

Když v noci slyším vánoční zvon, klekám...
A dokud sebe v hrobě neuzřím,
tich buším na rakve a mrtvé lekám.

ZIMNÍ SONYTY

Vjačeslava Ivanova

k 70ti letům básníkovým
přeložil Jaroslav Teichmann.

Leptem vyzdobil a na ručním
lisu vytiskl Michael Florian
ve Staré Říši na Moravě
k vánocům léta Páně 1937.

Bylo tištěno 160 exemplářů
na ručním holandském
papíře Pannekoek.

Tento výtisk
má číslo

149

DEO GRATIAS.